

The Funnest Medieval Commentator:

Highlights from the Ba'al HaTurim

R. David Kasher – kasher@hadar.org

Rabbinic Yeshiva Intensive 5786/2026

Rabbi Ya'akov ben Asher (a.k.a, the *Ba'al HaTurim*, or just, the “*Tur*,” after his great four-sectioned halakhic work, the *Arba'ah Turim*, ‘The Four Columns.’ 1269, Cologne - 1343, Toledo)

הקדמה	Introduction
הנה נא הואלתי לדבר, כי לא בינת אדם לי וחיילים לגבר, גם כי לא מלין לחבר, כי בער אנכי מאיש ולא למדתי חכמה, ואין בי דעת ומזמה, ולא אתי יודע עד מה. אמנם צמאה לה נפשי ובשרי לך כמה, אף אם נסתרה ממני ונעלמה, כי היא מלאכת שמים, וכל דבריה על אפנים, נדרשת היא לכל שואל בה על ירכים, ולכל אשר יטה לה אזנים, כי לא מעבר לים היא ולא בשמים, אכן קרובה היא לכל אשר יקרב אליה בלב ובשפתיים... ואין כונתי בזה רק כי יען נפלאו ממני דברי הרב והם סתומי אמרי אלקטה מהם הדברים הפשוטי ואשאר הסתומים כי בסודו לא באה נפשי למען היות נקל בעיני ללמוד ואם מצאתי פשט או טעם במקום אחר חברתיו עמו ואף כי הם מעטים... וראיתי עוד לכתוב בתחלת סדר וסדר מעט פרפראות מגימטריאות וטעמי המסורות להמשיך הלב.	Behold, I have ventured to speak, though I possess no human understanding nor the strength of a man; neither do I have the words to compose a work. For I am more boorish than any man and have not learned wisdom; I possess neither knowledge nor discernment, and I know nothing at all. However, my soul thirsts and my flesh yearns for it, even though it is hidden and concealed from me. For it is the work of Heaven, and all its words are perfectly set. It can be interpreted by all who inquire after it, and by all who incline an ear to it. For it is not across the sea, nor is it in the heavens. For it is very near to all who approach it with the heart and the lips.... My intent in writing this is only because the words of the Rabbi [Nahmanides] were too wondrous for me and his statements are impenetrable; so I said to myself: I shall glean from them the "plain" matters (<i>pshat</i>) and leave aside the "sealed" matters (<i>stumim</i>), for my soul has not entered into his secret counsel. I do this so that it will be easier for me to study. And if I found a <i>pshat</i> or an explanation from another place, I joined them to his words - though these were just a few things.... I also saw fit to write at the beginning of every Torah portion (<i>Seder</i>) a few "appetizers" (<i>Parperaot</i>) consisting of <i>Gematriot</i> and the reasons for the Masoretic notations - in order to draw out the heart.

The Method

בראשית א':א' בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ: יש במדרש (ב"ר א':ד) שלכך פתח בבי"ת ולא באל"ף לפי שבי"ת היא לשון ברכה ואל"ף לשון ארורה. אמר הקב"ה אפתח בבי"ת, בלשון ברכה, ולואי שיוכל להתקיים. ד"א על שם שני עולמות שברא, העולם זה והעולם הבא. ד"א על שם שתי תורות, תורה שבכתב ותורה שבעל פה. ללמדך שבזכות התורה ולומדיה נברא העולם. אותיות בית ראש כלומר בית המקדש ראשון שנאמר (ירמיה יז, יב) כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו. ד"א אותיות 'א' בתשרי נברא העולם. ד"א אותיות 'ברא שתי' שברא שתי תורות. ד"א אותיות 'ירא שבת' לומר לך שבזכות שבת נברא העולם. ד"א אותיות 'ברית אש' שבזכות הברית שהיא המילה ובזכות האש שהיא התורה, ניצולין מדינה של גיהנם. ד"א בראת יש שברא י"ש עולמות לכל צדיק.	Genesis 1:1 In the Beginning, God created the Heavens and the Earth - There is a midrash (Bereishit Rabbah 1:14), that the reason why [the Torah] opened with a "bet" and not with an "aleph", is because the "bet" has a connotation of blessing ("B"rakha), and "aleph" has a connotation of cursing ("A"rirah). The Holy Blessed One, said: I will open with a "bet", with the language of blessing - and would that it should be fulfilled! Another possibility: Because of the two worlds that were created: this world and the world to come. Another possibility: Because of the two Torahs, the written Torah, and the oral Torah - to teach you that the world was created in the merit of the Torah and its learners. "Bereishit" has the same letters as "Bayit Rosh" ["first house"], meaning the first Temple, as it says (Jeremiah 17:12) "An honorable throne, exalted from the beginning, the place of our Temple." Another possibility: The [same Hebrew] letters as "Alef' B'Tishrei" ["1st of Tishrei"], which was when the world was created. Another possibility: The same letters as "Bara Shtei" ["Created Two"], because God created two Torahs. Another possibility: The same letters as "Yirei Shabbat" ["Awe of the Sabbath"], to tell you that the world was created in the merit of Shabbat. Another possibility: The [same Hebrew] letters as "Brit Aish" ["Covenant of Fire"], that in the merit of "covenant", which is circumcision, and in the merit of fire, which is the Torah, we will be saved from the judgement of Gehinnom. Another interpretation: The [same Hebrew] letters as "Briat Yesh" ["Creation of something/310"], for 310 worlds were created for every righteous individual.
--	--

בראשית ברא. בגימטריא 'בראש השנה נברא (העולם).'	"Bereishit Bara": Has the <i>gematria</i> of: "On Rosh Hashanah (the world) was created."
ד"א בראשית בגימטריא 'בתורה יצר, שבשביל התורה שנקראת ראשית נברא העולם.	Another possibility: "Bereishit" Has the <i>gematria</i> of, "Formed with the Torah", because the world was created because of the Torah which is called "<i>Reishit</i>," primary.
ד"א בגימטריא שש סדרים.	Another possibility: The <i>gematria</i> of, "Six Orders [of the Mishnah]".
ד"א בגימטריא 'ישראל בחר בעמים, ובגימטריא 'תרי"ג יצר שברא העולם בשביל ישראל שיקיימו תרי"ג מצות.	Another possibility: The <i>gematria</i> of, "Israel is chosen among the nations", and also the <i>gematria</i> of, "Formed with 613", for God created the world for the sake of Israel keeping the 613 commandments.
בראשית. נוטריקון - ב'רא ר'קיע ארץ שמים ים ת'הומות.	"Bereishit": As an acronym: Created (ב) firmament (ר), land (א), heavens (ש), sea (י), abyss (ת).
ד"א בראשית ב'ראשונה ר'אה אלהים שיקבלו ישראל ת'ורה.	Another possibility: It stands for: From the Beginning (ב), Foresaw (ר), God (א), That They Would Accept (ש), Israel (י), The Torah (ת).
בראשית ברא אלקים ס"ת אמת. מלמד שברא הקב"ה העולם באמת, כמו שנאמר (תהלים קיט, קס) ראש דברך אמת.	"BereishiT BarA ElohiM" - the ending letters form, "EMeT," ["Truth"]. This teaches that the Holy Blessed One created the world with Truth - as it says (in Psalms 119:160), "The beginning of Your word is truth."

Highlights

שמות כ"י"ג לא תרצח - דבור ששי ויש בו ו' אותיות לו' לך שאדם נברא ביום הששי.	Exodus 20:13 Do not murder - This is the sixth commandment, and it contains six letters, to tell you that the Human Being was created on the sixth day.
שמות כז:כ ואתה תצוה - לא הזכיר כאן משה בשם על שם משא"כ בכל החומש שמשעה שנולד משה אין סדר שלא הוזכר בה והטעם משום שאמר מחני נא מספרך כי קללת חכם אפי' על תנאי היא באה. וי"מ לפי שרצה לצוות על ענין הבגדים לאהרן ומשה עתיד להיות כהן גדול והיה לו עגימת נפש להזכירו אצל הבגדים שהיו ראויים לו ונלקחו ממנו.	Exodus 27:20 And you, command - Moses is never mentioned by name in this portion, whereas he is mentioned in every parshah since he was born for the rest of the Torah (until Deuteronomy). The reason is that he said to God, "Erase me from Your Book." (Exodus 32:32) And even though Moses had only said this conditionally, the curse of a sage, even if uttered conditionally, is fulfilled. Other commentators say it was because this is about the clothing of the High Priest for Aaron, and originally, Moses himself had been slated to be the High Priest. So mentioning his name while talking about the clothing might have caused him anguish - for they were originally meant for him, and then were taken away from him.
בראשית לח:טו לזונה - ב' במסורה. ויחשבה לזונה. איכה היתה לזונה (ישעיה א, כא). מה תמר בבזיון ולבסוף בכבוד אף ירושלים סופה בכבוד, כדכתיב (זכריה ב, ט) ולקבוד אהיה בתוכה. וזהו זאת קומתה דמתה לתמר (שה"ש ז, ח).	Genesis 38:15 [Judah took her] for a prositute - This word (לזונה) appears twice in Tanakh. Here, and (in Isaiah 1:21), "How has she become <i>like a prostitute</i> (לזונה)." Just as Tamar was disgraced and in the end was glorified, so will Jerusalem come in the end to glory, as it says (in Zekhariah 2:9), "I will be Glory in it." And that is what it means (in Song of Songs 7:8), "Your stately form (or, "your rise") is like a palm tree (<i>tamar</i>)."

Curious Cases

I.

בראשית כג:ב ולבנתה - כ"ף קטנה שלא בכה אלא מעט לפי שזקנה היתה א"נ שהיתה כמו גורמת מיתתה שמסרה דין ועל כן נענשה היא תחלה והמאבד עצמו לדעת אין מספידין אותו:	Genesis 23:2 And to cry for her - The small "kaf" signifies that Abraham cried, but not too much, because she was already elderly. Alternatively, because she caused her own death when she passed judgment for her own deeds onto another (<i>Talmud Rosh Hashanah 16b</i>) and therefore was punished first. And one does not eulogize someone who intentionally commits suicide.
--	---

ראש השנה טז: דאמר רבי אבין: כל המוסר דין על חבירו — הוא נענש תחלה, שנאמר: "ותאמר שרי אל אברהם חמסי עליך", וכתוב: "ויבא אברהם לספוד לשרה ולבנותה".	Rosh Hashanah 16b Rabbi Avin said: Anyone who passes a case against another to God is punished first, as it is stated: "And Sarai said to Abram: My anger be upon you; I have given my maid into your bosom, and when she saw that she had conceived, I was despised in her eyes; let the Lord judge between me and you" (Genesis 16:5), and it is written afterward: "And Abraham came to mourn for Sarah and to weep for her" (Genesis 23:2).
--	--

II.

דברים כ"ד:ה-ו' (ה) כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה חֲדָשָׁה לֹא יֵצֵא בַצָּבָא וְלֹא־יַעֲבֹר עָלָיו לְכָל־דֶּבֶר נָלִי יְהִיָּה לְבֵיתוֹ שָׁנָה אֶחָת וְשִׂמַּח אֶת־אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר־לָקַח: (ו) לֹא־יִחַבֵּל רְחִים וְרָכַב כִּי־נֹפֵשׁ הוּא חֲבֵל: {ס} לא יחבול רחים ורכב. מקרא קצר הוא ופירושו לא יחבול החובל. ועל דרך הדרש אתי שפיר שחוזר על למעלה ושמח את אשתו לא יחבול וגו' פי' לא ימשכן בתשמיש למונעו ממנה כמו ויהי הוא טוחן:	Deuteronomy 24:5-6 (5) When a man has taken a bride, he shall not go out with the army or be assigned to it for any purpose; he shall be exempt one year for the sake of his household, to give happiness to the woman he has married. (6) He must not take in pawn a hand-mill or a millstone, for that would be taking someone's life in pawn. He must not take in pawn a hand-mill or a millstone - this is an abbreviated verse, for it fails to tell us who the subject is. It is the creditor, who after the loan is overdue, wants to secure his loan with some collateral. But by way of <i>drash</i>, the words flow better, because it refers back above, to the directive for the newlywed husband to devote himself to making his bride happy - do not take this in pawn! Meaning, do not withhold sex from her as collateral, as if he was just "grinding."
---	--

III.

דברים יג:ב-ו	Deuteronomy 13:2-6
כִּי־יִקְוֶם בְּקִרְבְּךָ נָבִיא אוֹ חֹלֵם חֹלֵם וְנָתַן אֵלַיִךְ אוֹת אוֹ מוֹפֵת:	If there arises in your midst a prophet or a dreamer, who gives you a sign or a wonder.
כִּי יִקְוֶם בְּקִרְבְּךָ - בקרִבְךָ. בגימטריא 'זו האשה'.	If there arises in your midst - “B’kirb’kha” (324) has the gematria of: “This is the woman.” (324)

ספרי דברים פג:ג	Sifrei Devarim 83:3
בְּקִרְבְּךָ - לרבות את האשה.	"in your midst" - to include a woman.

***Tur on the Torah*, translated and annotated by Eliayhu Munk (2005)**

There is a bracket by the publisher in my edition that calls attention to a *gematria* our author left out of his commentary: **נביא** /prophet, (63) are shown to have the same numerical value as the word **ובנה** / **and her son**. (63)

(הגהה. עיין בגמטריאות של רבינו המחבר וחסר שם: **נביא בגמטרי' ובנה**. שמעתי מרב אחד. המ"ל.)

The author did publish the other half of this, i.e. that the word **בקרִבְךָ** is equivalent in numerical value (324) of the words **זו האשה** “this is the woman,” i.e. the woman experiencing the immaculate conception, who gave birth to the founder of Christianity who was *halachically* a Jew. Clearly, the author, living as he did in Christian Spain in the 14th century where the Inquisition held sway, did not want to expose himself to the accusation by the Inquisition that he had labeled that man as a false prophet. *Chumash* editions printed in predominantly Christian countries either omit the author’s comment on this verse altogether or present it in an entirely unintelligible form i.e. that the numerical value of the word **בקרִבְךָ**=the numerical value of the word **זו**. Ed.

ברכת אשר על התורה, דברים יג:ב	Birkat Asher (R. Asher Wassertheil, Israel 1922-2008), on Deuteronomy 13:2
לעניות דעתי, אין זה מסתבר ש"בעל הטורים" ביקש למצוא כאן רמז בתורה לאותו האיש ימ"ש.	In my humble opinion, it is unreasonable to assume that the <i>Ba'al HaTurim</i> tried to find a hint here in the Torah referring to that man.

